

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

A. Θέμα του κειμένου είναι η αξία των μνημείων. Αρχικά ο συντάκτης επισημαίνει την άρρηκτη σχέση τόπου και πολιτισμού, με ειδικότερη αναφορά στα μνημεία της Ελλάδας ως παράδειγμα της αρραγούς ενότητας ελληνικού χώρου και πολιτισμού. Η αντανάκλαση του πολιτισμού μέσα από τα μνημεία συμβάλλει στην αισθητική τέρψη του ανθρώπου αλλά και στην ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας μέσα από τη γνωριμία των προγονικών έργων. Ωστόσο, η ελλιπής παιδεία, γνώση αλλά και αναγνώριση της πολιτιστικής κληρονομιάς απομακρύνει τους σύγχρονους Έλληνες από τα μνημεία. Για το λόγο αυτό οι φορείς κοινωνικοποίησης και ειδικότερα οι ταγοί του πνεύματος οφείλουν να συνδράμουν ώστε οι άνθρωποι να αναθεωρήσουν τη σχέση τους με τα μνημεία. Καταλήγει πως η επαφή του ανθρώπου με το παρελθόν του γίνεται αρωγός για ένα αισιόδοξο και ελπιδοφόρο μέλλον.

B1. Αποτελεί κοινό τόπο πως η ομορφιά του ελληνικού τοπίου δεν θα μπορούσε ποτέ να νοηθεί χωρίς το αισθητικό κάλλος των αρχαίων μνημείων που πλημμυρίζουν κάθε γωνιά του. Τα μνημεία που βρίσκονται διάσπαρτα σε κάθε γωνιά της ελληνικής γης είναι τα ίχνη της πολιτιστικής της πορείας στο χρόνο. Η μακραίωνη τους πορεία δε μείωσε στο ελάχιστο την αρμονία και την επιβλητικότητα τους που σε συνδυασμό με το καταγάλανο τοπίο και τον ελληνικό ήλιο αναδεικνύουν σε υπερθετικό βαθμό το κάλλος του ελληνικού τοπίου. Απλά ή επιβλητικά, ταπεινά ή μεγαλοπρεπή, τα μνημεία μαρτυρούν τον πολιτισμό και την ιστορία αυτού του τόπου.

B2. . Η δομή της τρίτης παραγράφου είναι:

Θεματική πρόταση: «Τελικά ... αναθεώρηση».

Σχόλια – Λεπτομέρειες: «Οφείλουμε ... κληρονομιάς».

Πρόταση κατακλείδα: παραλείπεται

Ο τρόπος ανάπτυξης της παραγράφου είναι τα παραδείγματα. Αυτό γίνεται αντιληπτό γιατί ο συγγραφέας στα σχόλια της παραγράφου παραθέτει παραδείγματα τρόπων αναθεώρησης (ΜΜΕ, πολιτεία, πνευματικού άνθρωποι) της σχέσης του ανθρώπου με τα μνημεία.

B3. Είδη τεκμηρίων:

Παράδειγμα: «Η πρωτοβουλία της αείμνηστης Μελίνας Μερκούρη δεν απέδωσε για την ώρα καρπούς, αλλά ευαισθητοποίησε την παγκόσμια κοινή γνώμη»

Λόγια αυθεντίας: Μπορεί ο αγράμματος Μακρυγιάννης να αποφαινόταν: «γι' αυτά πολεμήσαμε»

B4.

1^η Προκείμενη: Το κάλλος και η αισθητική των αρχαίων μνημείων τέρπει την αισθητική των ανθρώπων.

2^η Προκείμενη: Τα μνημεία διατηρούν ζωντανό τον πολιτισμό στη μνήμη και την ψυχή των ανθρώπων.

Συμπέρασμα: Είναι φανερό πως τα αρχαία μνημεία δεν προσφέρουν μονάχα αισθητική απόλαυση, αλλά κρατούν ζωντανά στη μνήμη και στην ψυχή μας τον πολιτισμό των προγόνων.

Αξιολόγηση: το επιχείρημα είναι έγκυρο γιατί το συμπέρασμα προκύπτει με λογική αναγκαιότητα από τις προκείμενες, παράλληλα είναι αληθινό γιατί ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Επομένως είναι λογικώς ορθό.

B.5

- συντομία: συν + τέμνω (τομή) // ανατομικός, έντομο, επιτομή κ.ά.
- πορεία: πορεύω (πέρας) // περαστικός, πέρασμα, περαιώση κ.ά.
- σύγχρονοι: συν + χρόνος // αναχρονιστικός, ημίχρονο, συγχρονισμός κ.ά.
- ποιητής: ποιώ // παραποίηση, ποίημα, τακτοποίηση κ.ά.
- σήμερα: ημέρα <αρχ. σήμερα // πενθήμερη, καθημερινά, ολιγοήμερος κ.ά.

Γ.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: Πρόκειται για εισήγηση σε σχολική ημερίδα, επομένως χρειάζεται:

Προσφώνηση: Κύριε Διευθυντά,

Κύριοι Καθηγητές,

Αγαπητοί συμμαθητές,

Αποφώνηση: Ευχαριστώ για το χρόνο σας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ορισμός: Αρχικά με την ονομασία μνημείο χαρακτηριζόταν οποιοδήποτε οικοδόμημα που ανεγειρόταν πάνω από το μνήμα (τάφο) νεκρού ή νεκρών προς τιμή και ανάμνηση αυτών. Περίλαμπρα και μεγαλοπρεπή τέτοια οικοδομήματα ήταν το "Μνημείο του Αγρίππα" και ιδιαίτερα το "Μνημείο του Μανσώλου" από όπου καθιερώθηκε στη συνέχεια και ο όρος Μανσωλείο. Σήμερα με τον όρο μνημείο αποδίδεται γενικότερα οτιδήποτε διασωθέν οικοδόμημα από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, συμπεριλαμβανομένων όλων των ενδιάμεσων ιστορικών περιόδων καθώς επίσης και συγγράμματα των περιόδων αυτών, δηλαδή πάσης φύσεως έργων τέχνης και λόγου που θεωρούνται αριστουργήματα. Στη σύγχρονη αντίληψη αναζήτησης, διάσωσης και διατήρησης αυτών ως πολιτιστικά

αγαθά αναπτύχθηκε έντονα η έννοια της προστασίας και συντήρησης αυτών, ανεξάρτητα της χρηστικής τους αξίας.

A' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Η αξία των μνημείων:

Η γόνιμη προσέγγιση των μνημείων επιδρά ευεργετικά, αφού τα έργα αυτά είναι:

- Τόποι μνήμης:
  - Συνδέουν το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον αποκαλύπτοντας την αδιάσπαστη συνέχεια ενός έθνους.
  - Ενισχύουν τη φιλοπατρία, την εθνική συνείδηση και ταυτότητα.
  - Συμβάλλουν στην καλύτερη γνωριμία με το παρελθόν.
  - Δυσχεραίνεται η στρέβλωση της ιστορικής αλήθειας.
  - Αποτελούν εφελκυστικό για έρευνα και μάθηση.
- Χώροι ομορφιάς (αρμονία, συμμετρία), αισθητικής απόλαυσης για τους επισκέπτες αλλά και κίνητρα για καλλιτεχνική δημιουργία.
- Θεματοφύλακες αξιών-προτύπων:
  - Ο Παρθενώνας συμβολίζει τη δημοκρατία.
  - Αποτελούν σύμβολα αυτοθυσίας, ηρωισμού, που μούν στις αξίες του μέτρου, του ανθρωπισμού.
- Σημεία προσέγγισης των λαών: συνιστούν την παγκόσμια κληρονομιά και ωθούν στη συνειδητοποίηση της διαφορετικότητας των λαών και της κοινής μοίρας τους.
- Εστίες προσέλκυσης τουριστών από όλο τον κόσμο, γεγονός που συντελεί στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.
- Κοιτίδες πολιτισμού και παιδείας.

B' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Τρόποι ανάδειξης των μνημείων:

- ανάδειξη όλων των μνημείων με συμβατές προς το χώρο χρήσεις (πχ το σπίτι ενός αθλητή μπορεί να γίνει η έδρα ενός αθλητικού οργανισμού του οικείου δήμου, συχνά τα κάστρα μετατρέπονται σε χώρους συναυλιών, κτιριακά συγκροτήματα γίνονται χώροι πολιτισμού με ήπιες παρεμβάσεις, αρχαίοι τοίχοι και αρχαία τείχη να γίνουν μέρος ενός ολοκληρωμένου χώρου επίσκεψης με ειδικές διαδρομές σύνδεσης των αποσπασμένων τμημάτων τους κτλ) – όχι όμως καφετέριες και εμπορικά καταστήματα
- με ήπιες παρεμβάσεις που δεν αλλοιώνουν το χαρακτήρα και τη μορφή του μνημείου
- εκπαιδευτική αξιοποίηση των χώρων. Ολόκληρα σχολεία ή τάξεις να αναλάβουν την "υιοθεσία" και φροντίδα αρχαιολογικών χώρων
- να μάθουν οι νέοι βιωματικά να φροντίζουν τέτοιους χώρους ανυπολόγιστης αξίας με δράσεις καθαρισμού

- διοργάνωση μαθητικών επισκέψεων σε ιστορικά μνημεία
- επισκέψεις που θα οργανώνουν οι ίδιοι οι μαθητές σε χώρους όπου την ξενάγηση θα αναλαμβάνουν πάλι μαθητές
- οργάνωση υπαίθριου μαθήματος μέσα ή δίπλα σε ανάλογους χώρους μνήμης (τόποι εκτελέσεων, αρχαία μνημεία, οικίες λογοτεχνών κτλ)
- μαθητικές ομαδικές εργασίες για τα μνημεία της περιοχής τους
- διαθεματικές εργασίες με τη χρήση των νέων τεχνολογιών
- πολιτιστικές δράσεις με θέμα τα μνημεία (εκθέσεις φωτογραφίας, φεστιβαλικές εκδηλώσεις, συναυλίες στο σχολείο ή το μνημείο κτλ)
- προβολή των τοπικών μνημείων στο διαδίκτυο
- η Πολιτεία να αυξήσει τα κονδύλια για τη φροντίδα των μνημείων του παρελθόντος.
- αξιοποίηση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων τόσο για τη συντήρηση όσο και για την ανάδειξη των μνημείων (χρηματοδότηση έργων συντήρησης και ανάδειξης, εγχειριδίων προβολής και πληροφοριών, επισκέψεων σχολικών μονάδων για μελέτη κτλ.)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Για να γίνει, λοιπόν, αντιληπτή η ανεκτίμητη αξία των μνημείων χρειάζεται βιωματική επαφή και όχι μια τυποποιημένη περιήγηση. Πρέπει να προσεγγίζουμε τα μνημεία του τόπου μας έχοντας συνείδηση της εποχής, του κόσμου και του πολιτισμού που τα δημιούργησε για να αντιληφθούμε τη μεγαλειώδη τους πορεία στο χρόνο.